

GESPREKKEN OVER EXOTEN

Dana Constandse

Maandag 17 januari, ineens weer een zonnige dag. Binnen een uur stond ik in de Waterleidingduinen, dankzij perfecte aansluitingen van tram op trein op bus. Het was er erg druk met vogelaars, en dus ook met vogels. Ik had me niet gerealiseerd dat het water bij onze waterleveranciers maar bij hoge uitzondering bevroren raakt en gauw weer ontdooit. Zo was de Oranjekom vrijwel ijsvrij en in heel wat kanalen lagen stukken open.

Op de bank boven de kom zat al iemand met een kijker.

"Mooi hè", zei ik.

"Die Mandarijneenden?" vroeg hij.

Nee, ik bedoelde de mannetjes Zaagbekken met hun prachtige groen-zwarte koppen en rozewitte lijven. Andere vogels had ik nog geen blik waardig gekeurd. Natuurlijk zijn Grote Zaagbekken in de winter weinig opzienbarend, zelfs middenin Amsterdam waren ze gesignaleerd, maar van bovenaf gezien kleurden ze zo mooi tegen het donkere water. Ik telde er twintig. Toen vroeg ik naar de Mandarijnen, want ik kom niet zo vaak in Artis. Hij wees me drie mannetjes en een wijfje, ergens aan de kant. Het deed me niet veel, van die sierbeesten. Ongetwijfeld ontsnapt uit een of andere watervogelcollectie.

Maar toen ik een eind verder langs het sprenkelkanaal op een onbekend geluid afging, waren er nog veel meer. Vanaf de dam zag ik ze tussen de struiken door. Moeilijk te tellen.

Totdat er vier converserende natuurgenieters passeerden, want van dat lawaai ging de hele groep in één vlag de lucht in en draaide vlak over me heen. Ik keek ze met open mond na, het waren er zeker dertig.

"Ja, het worden er steeds meer", riep een passerende vogelaar.

Het was nog niet tot me doorgedrongen dat we er een nieuw stel exoten bij hebben. In Engeland blijken ze al eerder verwilderd te zijn geraakt, in onze duinen is het een paar jaar geleden begonnen. In het Panneland zat er vorige zomer een op eieren en daar kwamen 12 bruine kuikens uit,

maar elke dag waren er een paar verdwenen en binnen een week was er geeneen meer. Want er nestelde daar een koppel Nijlganzen in een boom en die vraten hun hele broedgebied leeg.

"Vreselijk agressieve beesten, die Nijlganzen", zei de vogelfotograaf die me dit vertelde: "Het is dus maar goed dat ze bejaagd mogen worden. Bovendien, ze horen hier helemaal niet."

Net of die Mandarijneenden hier wel horen. Zulke gekgetekende beesten die bovendien in de broedtijd raar oranje worden, wat moeten we daar nou weer mee? Maar Nijlganzen hebben een slechte naam, ze zijn net als eksters te opvallend bezig, en bovendien staan ze ons zo onaangedaan aan te kijken met die bruingebrilde ogen. Die moeten dus maar dood.

Twee dagen later ontmoette ik op de Zuidpier iemand die nu juist een vereniging ter bescherming van de Nijlganzen wilde oprichten.

"Het zijn dezelfde argumenten als die van Janmaat", zei hij. "Ze horen hier niet en ze zijn misdadig. Dat is toch onzin. We hoeven toch niet de ene vogel tegen de andere te gaan beschermen?"

Gezien de gestage toename van de Mandarijneenden kon ik dat alleen maar beamen.

Het was trouwens nog steeds zonnig, die dag in IJmuiden en bij het strandpaviljoen hadden ze de stoelen buitengezet. Terwijl ik na mijn wandeling op de erwtensoep wachtte, keek ik het vogellogboek in en constateerde dat de Zeekoet nog niet was genoteerd. Die had ik halverwege de pier gezien, heel rustig bovenop een bazaltblok. Zo rustig, dat ik hem van vlakbij had kunnen bekijken. Toen ik eraan voorbij was, bleek zijn andere kant met olie besmeurd.

"Die stomme olielozers", sputterde ik vervolgens tegen de worst in mijn soep, "als daar onze jagers nou eens op afgingen."

Ik blies nog even tegen het stukje op mijn lepel en nam een hap. Er was alweer een nieuwe gesprekspartner in mijn kop komen bovendrijven. En ook die sprak mij niet tegen.